

KEMlguiden skaber overblik

Følgende miljønetværk står bag denne pjeces:

- **Netværk for Bæredygtig Erhvervsudvikling, Teknik- og Miljøforvaltningen, Ålborg Kommune**
- **MiljøForum Midtjylland**
www.mfmidt.dk
- **Green Network**
www.greennetwork.dk
- **Miljønetværk Syd**
www.milsyd.dk
- **GroNet**
www.gro.net.dk
- **MiljøForum Fyn**
www.mf-fyn.dk
- **Grønt Netværk Region Sjælland**
- **MILSAM**
www.milsam.dk

Miljønetværkene støtter virksomhedernes frivillige miljøindsats og styrker samarbejdet om miljøforhold og bæredygtighed mellem virksomheder, institutioner og offentlige myndigheder i et lokalområde. Netværkene tilbyder virksomheder praktiske værktøjer som f.eks. KEMlguiden, der skaber overblik og hjælp til at udpege virksomhedens væsentligste miljøforhold.

Key2Green fungerer som paraplyorganisation for de danske miljønetværk ved at styrke kompetencer og vidensdeling mellem netværk, foreninger og myndigheder, som arbejder aktivt med virksomheders frivillige miljøindsats. Key2Green understøtter desuden vedligeholdelsen og udviklingen af fælles værktøjer og metoder til at fremme den frivillige miljøindsats.

Pjecen er produceret med støtte fra Miljøstyrelsen.

Overblikket er hjørnestenen i et ethvert kemikaliestyringsystem og dette overblik får du med KEMlguiden.

info Flere virksomheder har gennem en kemikalieoprydning reduceret deres kemikaliesortiment med 25% - til gavn for miljøet og til gavn for økonomien.

Key 2 Green
– et partnerskab for miljø og erhverv

Key 2 Green
– et partnerskab for miljø og erhverv

Forskerparken 10
5230 Odense
Tlf. 6315 7100

info Medlemmer af et lokalt miljønetværk har gratis adgang til KEMlguiden.dk!

...og gør det nemmere

I KEMlguiden registrerer du informationen fra jeres kemiske produkters sikkerhedsdatablade. Oplysningerne bliver sammenholdt med aktuelle stoffister fra EU, Miljøstyrelsen og Arbejdstilsynet. Disse lister er altid opdaterede, og derved sparer du tid og kræfter på selv at undersøge ændringerne og deres konsekvenser for jeres produkter.

Har din virksomhed styr på sit kemikalieforbrug?

info

Mange virksomheder håndterer 10 gange flere forskellige kemikalier, end de regner med!

info

Erfaringen viser, at mange afdelinger i en virksomhed indkøber hjælpekemikalier uden at koordinere deres indkøb - der er ofte penge at spare ved at koordinere indkøbene.

Langt de fleste virksomheder arbejder med mange flere kemiske stoffer i råvarer, hjælpestoffer og produkter end de egentlig er klar over. Og langt de fleste virksomheder kender hverken sammensætningen eller kemikaliernes indvirkning på mennesker og miljø.

Uanset om en virksomhed producerer betonvarer eller fødevarer er der en risiko for, at virksomheden skal håndtere problematiske kemikalier. Tænk bare på f.eks. rengøringsmidler.

Hvad er kemikaliestyling?

Kemikaliestyling er simpelthen "god husholdning" for kemiske produkter på virksomheden. Man holder rede på indkøb, anvendelse og forbrug.

Med til kemikaliestyling hører også et overblik over hvilke dele af kemikalielovgivningen, virksomheden er omfattet af, så man sikrer, at hverken mennesker eller miljø lider skade. På den måde kan man få erstattet kemiske stoffer, der er uønskede, med stoffer, der er mindre skadelige.

"Men vi har da ingen kemikalier..."

Sådan tænker mange virksomheder, når kemikaliestyling bliver præsenteret. Kemikalier er dog rigtig mange ting; fx maling, smøreolie, rengøringsmidler. Faktisk har mange virksomheder op til ti gange så mange forskellige kemikalier, som de selv er klar over!

Hvorfor skal man have styr på kemikalierne?

info

Der er ca. 100.000 kemiske stoffer på EU's markeder, og myndighederne kender kun effekterne af ganske få af dem

Anvendelse af kemikalier er nu helt styret af EU og er samlet i lovgivningen, der kaldes REACH. Alle virksomheder, der håndterer kemikalier skal iflg. REACH, udføre forskellige typer opgaver. Udgangspunktet for REACH er: "Ingen data, ingen markedsføring", hvilket betyder, at der skal foreligge data om sikker håndtering af kemikaliet, før det markedsføres i EU. Al anvendelse af kemikaliet er således forbudt, indtil disse data foreligger.

Alle danske virksomheder, der anvender kemiske produkter, skal undersøge, hvorvidt leverandørens sikkerhedsdatablad og dets bilag beskriver deres anvendelse af de kemiske produkter. Såfremt anvendelsen ikke er beskrevet på sikkerhedsdatabladet, skal virksomheden orientere leverandøren om sin virksomheds anvendelse af kemikaliet. Nye regler for klassificering – beskrevet i det der hedder CLP forordningen – sikrer at kemikalierne i sikkerhedsdatabladene er klassificeret og beskrevet korrekt og er derfor grundstenen bag REACH.

Denne nye måde at klassificere på implementeres over en årrække, og derfor vil man fremover opleve at sikkerhedsdatabladene vil ændre udseende.

For kemikalieleverandøren kan det koste mange penge at fremskaffe de nødvendige data. Producenter af kemikalier vil derfor vurdere om disse omkostninger står i mål med de penge, der kan tjenes på kemikaliet. Kan de ikke tjene penge på at markedsføre kemikaliet i EU, vil de sandsynligvis trække kemikaliet tilbage fra markedet. Et kemikalie, der er helt central for en virksomhed i Danmark, kan således på grund af REACH blive trukket væk fra markedet.

Danske virksomheder bør derfor hele tiden undersøge om deres nuværende kemikalier af den grund skal substitueres med andre med samme tekniske muligheder.

Den smarte måde at gøre det på er at anvende kemikaliestyling.

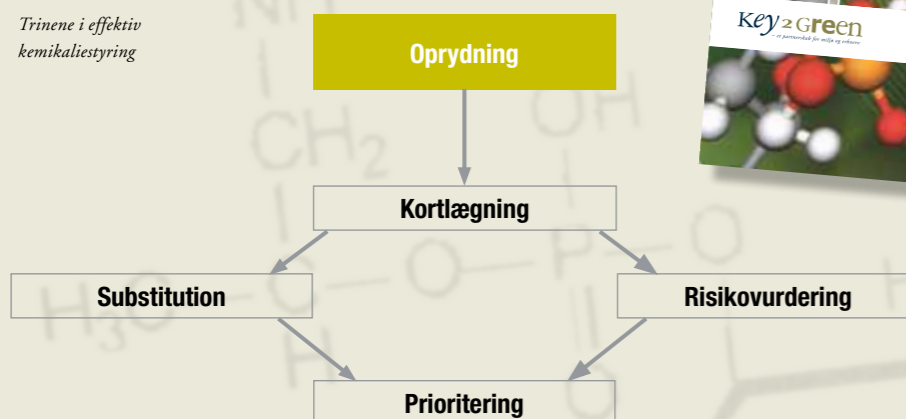
Hvad handler kemikaliestyling om?

Hvordan kommer man i gang?

Det kan virke som en voldsom stor opgave for den enkelte virksomhed at etablere kemikaliestyling for alle deres råvarer, hjælpestoffer og -produkter på en gang.

- Derfor er det en god ide at lægge blødt ud med at gennemgå de "gamle" kemikalier for at finde ud af, om de anvendes i virksomheden, eller om de kan undværes og afleveres til bortskaffelse.
- Næste skridt er at registrere oplysninger om alle de øvrige kemikalier. Leverandøren af disse kemikalier udarbejder sikkerhedsdatablade for produkterne. Det første skridt er at samle og registrere oplysningerne fra disse sikkerhedsdatablade. På den måde har man et første overblik over, hvilke kemiske stoffer, der indgår i virksomhedens kemikalier.
- Når hele virksomhedens kemikaliesortiment er gennemgået og registreret, kan virksomheden begynde at prioritere sin indsats med at erstatte uønskede kemiske stoffer med mindre skadelige stoffer.
- Substitution af farlige eller uønskede kemikalier er sjældent kun et spørgsmål om at skifte et stof ud med et andet. Substitution kan ofte gennemføres ved simple ændringer i arbejdsprocesser eller procesanlæg herunder automatisering m.m.

Trinene i effektiv kemikaliestyling

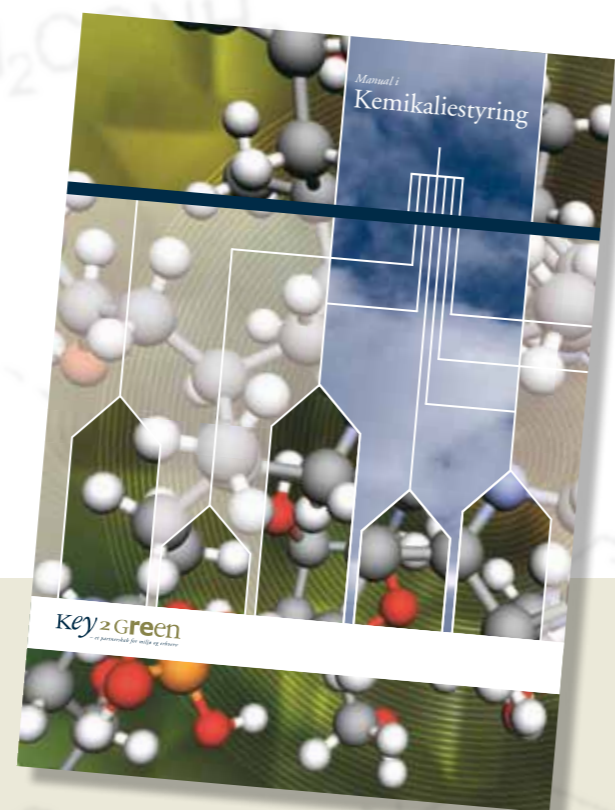

Hjælp til processen -

brug manualen i kemikaliestyling

Key2Greens manual til kemikaliestyling indeholder en metode til, at indføre effektiv kemikaliestyling og risikovurdering, således at virksomhedens risiko for fejlinvesteringer i forbindelse med substitution af uønskede stoffer reduceres.

Manualen fås ved henvendelse til det lokale miljønetværk eller downloades på www.kemiguident.dk

Der kan trækkes en lang række rapporter ud, som blandt andet viser hvilke lister kemikaliers indholdsstoffer optræder på

I KEMIGuidens APB-modul er et værktøj til at udarbejde de lovlige ArbejdsPladsBrugsanvisninger (APB)

Kemikalieoversigten viser alle kemikalier og farvekoderne afspejler kemikaliers farlighed og om det bør substitueres

KEMIGuiden - et gratis medlemstilbud

Medlemmer af et lokalt miljønetværk har gratis adgang til KEMIGuiden.dk. Her kan man foretage sin kemikaliestyling, idet programmet holder styr på kemikalierne, og da programmet altid er opdateret i forhold til de nyeste lovkrav er virksomheden hele tiden på forkant med kemikalielovgivningen.

KEMIGuiden består af en åben del med adgang for alle og en lukket del, hvortil der kræves medlemskab af et miljønetværk. Her ligger virksomhedens fortrolige oplysninger om deres kemikalier godt beskyttet.

Metoden bag KEMIGuiden går kort fortalt ud på, at du registrerer informationerne fra sikkerhedsda-

tabladene for de kemiske produkter og sammenholder disse oplysninger med stoffisterne fra den aktuelle lovgivning.

På den måde får din virksomhed et overblik over, hvilke stoffer I håndterer, og om nogle af de kemiske produkter indeholder uønskede eller farlige stoffer. Det betyder, at virksomheden får identificeret mulige "trusler" for virksomhedens håndtering af kemikalier i tide.

Det overblik du får via KEMIGuiden, kan herefter let bruges til at prioritere indsatsen med at udfase eller substituere de uønskede stoffer, til produkter der er mindre farlige, så man får mest miljø for pengene.

Hvad får virksomheden ud af at bruge KEMIGuiden?

Målrettet indsats

KEMIGuiden giver virksomheder et godt og enkelt redskab, til at arbejde med en målrettet indsats for at reducere sikkerheds-, sundheds- og miljømæssige risici forbundet med virksomhedens brug af kemikalier.

På forkant med lovgivningen

De såkaldte REACH-regler har for alle virksomheder medført en lang række nye opgaver, bl.a. skal virksomheder vedligeholde et overblik over, hvilke kemiske stoffer, der indgår i de kemikalier, som de anvender. KEMIGuiden indeholder en farvemarkering, der er en stor hjælp til dette arbejde. Farvemarkeringen af ens kemiske produkter bliver løbende og automatisk tilpasset den nyeste lovgivning. Tilpasningen foregår centralt og giver således ikke ekstra arbejde hos den enkelte virksomhed. KEMIGuiden er ligeledes tilpasset de nye CLP-regler, som har betydning for kemikaliers klassificering – også i overgangsperioden, hvor kemikalier kan være klassificeret og mærket efter enten de nye eller gamle regler.

Virksomheder med pligt til at aflevere grønne regnskaber eller miljødeklarationer, får ved at registrere alle kemikalier i KEMIGuiden, også en oversigt over væsentlige mængder af forurenende stoffer, der indgår som råvarer og hjælpestoffer i produktionen.

Dokumentation

KEMIGuidens mange rapportfunktioner gør det muligt at trække rapporter ud, så virksomheden på alle tidspunkter kan dokumentere hvilke kemikalier der anvendes i virksomheden. Herved kan man hurtigt give svar på spørgsmål fra kunder eller myndigheder.

Lovpligtige Arbejdspladsbrugsanvisninger (APB)

Når virksomhedens informationer er indtastet i KEMIGuiden, kan virksomheden nemt udarbejde de lovpligtige Arbejdspladsbrugsanvisninger gennem KEMIGuidens APB-modul. Modulet sikrer, at der udarbejdes et tillægsskema, som kan følge produktets leverandørbrugsanvisning, og som beskriver, hvordan kemikallet håndteres korrekt.

Udgangspunkt for substitution – med hjælp fra Scoretool

Registrering og sortering af virksomhedens kemikalier ved hjælp af KEMIGuidens farvemarkering giver virksomheden et godt udgangspunkt for substitution. Når man overvejer at erstatte et kemikalie med et andet, giver værktøjet Scoretool mulighed for at vurdere den aktuelle anvendelse af kemikallet. På den måde sker substitutionen ikke kun på grundlag af de toksikologiske og miljømæssige egenskaber, men også ud fra den måde virksomheden anvender kemikallet på.

Intern kompetence

KEMIGuiden er et webbaseret værktøj. Alle med adgang til internettet – og medlemskab af et miljønetværk kan bruge KEMIGuiden. KEMIGuiden tager udgangspunkt i de sikkerhedsdatablade, som virksomheden allerede har, og anvendelsen af KEMIGuiden kræver ikke nødvendigvis kemifaglig ekspertise. Ved selv at foretage registreringen af egne kemikalier i KEMIGuiden opnår virksomheden ejerskab og kompetenceudvikling internt i virksomheden.

Det er det lokale miljønetværk som giver virksomheden adgang til programmet. Herefter kan virksomheden selv oprette det antal brugere de ønsker. Brugere kan have adgang til både at læse og indtaste oplysninger i programmet eller de kan oprettes med kun læse-adgang.

Brug for at komme i gang med KEMIGuiden?

Flere regionale netværk tilbyder forskellige former for hjælp til at komme i gang med at bruge KEMIGuiden – kontakt dit regionale netværk for nærmere oplysninger.

Der findes desuden en meget udførlig vejledning, som på overskuelig vis viser brugeren, hvordan programmet anvendes.

Du finder netværkenes kontaktoplysninger på bagsiden af denne brochure.